

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-07-104S

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

SYLLABUS

КУЛЬТУРОЛОГІЯ	CULTURAL STUDIES	
Шифр за ОП ВБ 2.7		Code in Degree Programme
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)
Галузь знань Гуманітарні науки	03	Field of Knowledge: Humanities
Спеціальність Культурологія	034	Field of Study: Cultural Studies
Освітня програма Креативна та цифрова культура		Degree Programme: Creative and Digital Culture

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни **Культурологія** для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою **Креативна та цифрова культура, 034 Культурологія**. Рівне. НУВГП. 2023. 12 стор.

ОПП на сайті університету <http://ep3.nuwm.edu.ua/21004/>

Розробник силабусу: *Сарнавська О.В., к. філос. н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "1" вересня 2023 року

Завідувач кафедри: *Шадюк Т.А., к. філос. н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.*

Керівник (гарант) ОП: *Коберська Т.А., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 3 від "27" вересня 2023 року

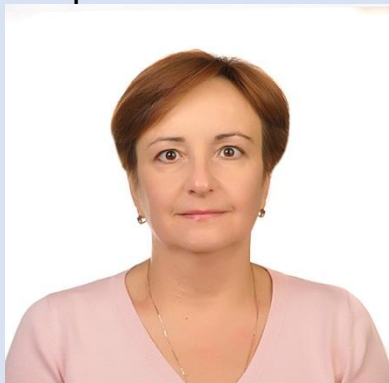
Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н. Е., д. екон. н., професор*

© Сарнавська В. В.,
2023
© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Креативна та цифрова культура</i>
Спеціальність	<i>034 Культурологія</i>
Рік навчання, семестр	<i>5 семестр.</i>
Кількість кредитів	<i>4 кредити</i>
Лекції:	<i>2 год для заочної форми навчання</i>
Практичні заняття:	<i>10 год. для заочної форми навчання</i>
Самостійна робота:	<i>108 год. для заочної форми</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА

Лектор

Сарнавська Оксана В'ячеславівна, к.
філос. н.,
доцент кафедри філософії та
культурології

Вікісет

<http://surl.li/qacwn>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0001-9507-3621>

Як комунікувати

o.v.sarnavska@nuwm.edu.ua
Актуальні оголошення на сторінці
дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Актуальність. Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з особливостями культурно-історичного процесу, культурними надбаннями людства, включаючи такі форми людської діяльності як мистецтво, філософію, релігію. Значну увагу також приділено розгляду еволюції наукових знань, технологій предметного середовища, формуванню соціально-економічних інституцій суспільств.

Метою вивчення дисципліни є опанування смислами людської культури на шляху формування ціннісного ставлення особистості до дійсності.

Основними завданнями навчального курсу є формування системи знань про культуру як специфічний спосіб людського існування, ознайомлення із закономірностями розвитку культури у її глобальному та локальному вимірах та пам'ятками культури загальнолюдського значення.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6037>

Передумови вивчення

Навчальна дисципліна «Культурологія» є складовою частиною циклу фахової підготовки студентів за спеціальністю 034 «Культурологія». Даний курс опирається на дисципліни: «Вступ до спеціальності»,

«Світова культура», «Українська державність і культура», «Традиційна культура українців» та є підґрунтям для вивчення дисциплін: «Феноменологія культури», «Антропологічні студії» тощо.

Компетентності

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

ФК 5. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, віртуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 12. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту, використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 4. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН 9. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН 13. Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми лекційних занять

Тема 1. Культурологія як сучасне соціогуманітарне знання.

Опис теми: актуальність культурології у сучасному світі, мета та завдання культурології, міждисциплінарність культурології: її зв'язок з філософією, соціологією, психологією, релігієзнавством, історією, мистецтвознавством тощо. Сучасна українська культурологія.

ПРН 4 ПРН 9 ПРН 13

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ.

Тема 1. Культурологічні дослідження як об'єкт культурологічного аналізу.

Основні питання: предметне поле, основні поняття та терміни культурології і завдання сучасних культурологічних

досліджень, основні культурологічні концепції. Проблема соціокультурної динаміки.

Тема 2. Особливості сучасного культурологічного знання.

Основні питання: періоди розвитку культурології, основні пізнавальні

орієнтації культурології, культурна ідентифікація. Цінності розвитку культури. Ідея рівності культур в сучасному світі. Культурологія і виклики сьогодення.

Тема 3. Культура як предмет дослідження та аналізу культурології.

Основні питання: природа і культура, людина і культура, функції культури,

морфологія і типологія культури. Культура та цивілізація. Кризові явища в культурі. Культура, субкультура, контркультура. Ментальність як тип культури. Художня культура і мистецтво.

ПРН ПРН

Тема 4. Генеза культури. Ранні форми культури. Первісність як явище культури. Перехід від архаїки до цивілізації. Традиційні культури Стародавнього Сходу.

Основні питання. культура збирання і полювання, неолітична революція і

культура раннього землеробства. Мистецтво та ранні форми релігії.

Особливості культури стародавніх шумерів, вавілонян.

Феномен культури Месопотамії. Культура Стародавнього Єгипту
Феномен Сходу, Схід і Захід – дві світоглядні системи.

Культура Стародавньої Індії. Культура Стародавнього Китаю.
Культура сучасного Сходу. Японія, Китай, Сінгапур, Індія –
культурологічні феномени сучасного глобалізованого світу.

Тема 5. Античність як тип культури. Середньовіччя як феномен культури.

Основні питання: характерні риси та особливості Античності, періодизація античної культури, космоцентризм та антропоцентризм у світогляд античності. Демократія та ідея громадянства. Мистецтво античної культури. Античність та сьогодення. Формування Аполонійської та Діонісійської засад європейської культури. Культура Античності і праукраїнська культура.

Світоглядні засади середньовічної культури. Християнство. Іконопис як феномен східної християнської культури. Освіта. Лицарська культура. Романський та готичний стилі мистецтва. Українська середньовіччя.

06-07-240М Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Культурологія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 Культурологія денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Шадюк Т.А. Рівне: НУВГП, 2023. 60 с.

А також за покликаннями:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6037>

Форми та методи навчання

Словесний (лекції, відповіді на запитання і опитування), інтерактивний (інтерактивні лекції з використанням мультимедіа), пояснювально-ілюстративний (лекції-презентації); проблемного викладу (дискусія, мозковий штурм); метод практичної роботи (практикуми, робота в групах); метод кейсів (аналіз проблемних ситуацій, професійне моделювання); візуальний (формальний аналіз твору мистецтва); пошуковий (опрацювання мультимедійних

матеріалів з обговоренням); дослідницький (написання есе, тез доповідей); частково-дистанційний (самостійна робота); проектний (культурно-мистецькі проекти).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук; програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет; Facebook, Instagram, Viber, Telegram, ChatGPT; система дистанційного навчання Moodle.

Порядок оцінювання ПРН

Успішному складанню іспиту з дисципліни передуює опанування теоретичного матеріалу та виконання практичної (самостійної, аудиторної, індивідуальної, дистанційної) роботи.

Результати вчасно пройденого проміжного контрольного тестування (модуль 1, модуль 2) можуть бути зараховані як підсумковий контрольний тест (залік/екзамен). За бажанням студента покращити підсумкові результати курсу, оцінки за модулі можуть бути скасовані і студент має право скласти винятково екзамен, де має змогу отримати певну кількість балів, виходячи з максимальної кількості, що дорівнює сумі балів за модулі – 40.

Перелік критеріїв оцінювання:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та самостійну роботу;
- 40 балів – модульні контролю (МК1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

Усього 100 балів. Підсумковий контроль – залік

Критерії оцінювання, детальний розподіл балів та шкала оцінювання наведена на сторінках навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6037>

Модульний контроль проходить у формі тестування на платформі системи Moodle через ННЦНО. У тесті передбачено 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 балів (10 балів), рівень 2 – 4 запитання по 1 балу (4 бали), рівень 3 – 6 запитань по 1 балу (6 балів). Усього – 20 балів. Оцінка автоматично генерується в середовищі Moodle, фіксується викладачем в електронному журналі дисципліни і контролюється деканатом.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна:

- 1. Білик А., Думасенко С. Мистецтвознавство ХХ ст. Хрестоматія-Довідник. Одеса, Гельветика, 2021. 424 с.*
- 2. Буравченкова С., Тюрменко І., Коб Є., Рудик П. Культурологія: теорія та історія культури. Центр учбової літератури, 2019. 368 с.*

3. Годж, С'юзі. *Коротка історія мистецтва*. Львів, Видавництво Старого Лева, 2021. 224 с.
4. *Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення*. За загальною редакцією Стівена Фармінга. Харків, Vivat, 2021. 576 с.
5. Коневич, Ольга. *Культурологія*. Тернопіль, Bohdan Books, 2022. 88 с.
6. Кордон М. В. *Українська та зарубіжна культура*. Київ, Центр учбової літератури, 2019. 584 с.
7. Левчук Л., Панченко В., Шинкаренко О. *Історія світової культури*. Центр учбової літератури, 2021. 400 с.

Допоміжна:

8. *Культуротворчі виміри людини у сучасному універсумі*. Ліра-К, 2019. 380 с.
9. Москвічова Ю. О. *Історія мистецтв у контексті світової культури*. Том 1. 2021. 292 с.
10. Москвічова Ю. О. *Історія мистецтв у контексті світової культури*. Том 2. 2021. 278 с.
11. Москвічова Ю. О. *Історія мистецтв у контексті світової культури*. Том 3. 2021. 180 с.
12. Рафальський О. О., Калакура Я. С., Коцур В. П., Юрій М. Ф. *Антропологічний код української культури і цивілізації*. У 2-х кн. Кн.1. К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2020. 432 с.
13. Сабадаш Ю. С. *Культурологія*. Ліра-К, 2021. 216 с.
14. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М. *Культурологія. Практикум*. Ліра-К, 2022. 118 с.
15. *Сучасна культурологія. Актуалізація теоретико-практичних вимірів*. Редактор Сабадаш Ю. С. Ліра-К, 2019. 307 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. *Learning About Art - Google Arts & Culture*. [Ел. ресурс]. Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/project/learning-art>
2. *Modern and Contemporary Art*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.metmuseum.org/about-the-met/collection-areas/modern-and-contemporary-art>
3. *Науковий журнал «Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв»* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journals.urau.ua/visnyknakkkim>

4. Збірник наукових праць «Культурологічна думка» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.culturology.academy/>
5. Альманах «Культура і сучасність» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journals.urau.ua/kis>
6. «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.apnn-journal.in.ua/avtoram>
7. Музеї Ватикану [Електронний ресурс]. Режим доступу: museivaticani.va
8. Галерея Уффіці (Флоренція) [Електронний ресурс]. Режим доступу: uffizi.it
9. Лувр [Електронний ресурс]. Режим доступу: louvre.fr/en/visites-en-...
10. Британський музей [Електронний ресурс]. Режим доступу: britishmuseum.org
11. Музей Прадо [Електронний ресурс]. Режим доступу: museodelprado.es/the-collect..
12. Національний художній музей України [Електронний ресурс]. Режим доступу: old.namu.kiev.ua
13. Музей мистецтв ім. Ханенків, Київ [Електронний ресурс]. Режим доступу: khanenkomuseum.kiev.ua
14. Victoria Museum (Приватний музей історичного костюма та стилю Вікторії Лисенко) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://victoriamuseum.com.ua/>
15. Музей сучасного українського мистецтва Корсаків [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://msumk.com/>
16. Музей східного і західного мистецтва, Одеса [Електронний ресурс]. Режим доступу: museum.odessa.ua
17. Національний музей ім. Шептицького у Львові [Електронний ресурс]. Режим доступу: nml.com.ua
18. Харківський художній музей [Електронний ресурс]. Режим доступу: artmuseum.kh.ua
19. Державний історико-культурний заповідник міста Острога [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ostrohcastle.com.ua/>
20. Україна поруч. Проект, присвячений збереженню українського мистецтва й культури [Електронний ресурс].

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість брати участь у виконанні індивідуальних завдань науково-дослідницького характеру, виступати із результатами досліджень на студентських наукових конференціях, засіданнях круглого столу, а також можуть бути долучені до написання та опублікування есе, наукових статей із тематики курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

За усі види робіт студенти отримують додаткові бали. Крім того, додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6037>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно Положення <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/> про неформальну освіту.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання долучено досвід роботи стейкхолдерів, чії практичні напрацювання використовуються в розробці дисципліни, зокрема використовуються матеріали музеїв та арт-галерей. Вдосконаленню змісту дисципліни сприяють також метод-семінари кафедри філософії та культурології. Викладач цього курсу має практичний досвід організації практичної підготовки та культурно-освітніх заходів, що сприяють засвоєнню теоретичного матеріалу курсу. Для ознайомлення з ними пропонується відвідати [сторінку кафедри](#) філософії та культурології на платформі соціальної мережі.

Правила академічної доброчесності

Виконані навчальні завдання можуть бути самостійно перевірені здобувачами на виявлення текстових запозичень через університетську платформу [MOODLE](#).

Здобувачам не дозволяється списувати чи копіювати чужі проекти – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, недопущення роботи до захисту та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. За умови об'єктивних причин пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE

Здобувачі без обмежень можуть використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно або раз на два роки, враховуючи актуальні методичні розробки викладача, міжнародний досвід викладання та

наукові дослідження, а також зміни у Освітньо-професійній програмі «Креативна та цифрова культура».

Автор

Сарнавська О.В., к. філос. н., доцент.

Автор
Доцент

Оксана САРНАВСЬКА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №331
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00